

NOTAT

Samlenotat til uformel EPSCO-videokonference den 13. oktober 2020

J.nr. 2020 - 6291

CADI

1. Inddragelse af og støtte til arbejdstagere ved omstruktureringer	2
2. Lige deltagelse for kvinder og mænd på arbejdsmarkedet	4
3. Forslag til rådshenstilling om styrket ungegaranti	6

1. Inddragelse af og støtte til arbejdstagere ved omstruktureringer

- Politisk debat

Nyt notat.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På videokonferencen forventes EU's beskæftigelses- og socialministre at drøfte, hvordan det er muligt at sikre og fremme tilstrækkelig arbejdstagerinddragelse, underretning og gennemsigtighed i tider med økonomiske udfordringer.

Drøftelsen har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen kan støtte, at punktet drøftes, og vil tage medlemsstaternes indlæg til efterretning.

2. Baggrund

Det tyske formandskab har planlagt en uformel højniveau-videokonference for EU's beskæftigelses- og socialministre den 13. oktober 2020. Videomødet er blevet arrangeret, efter at det planlagte EPSCO-rådsmøde i Luxembourg på samme dato er blevet aflyst som følge af COVID-19.

3. Formål og indhold

Massive omstruktureringer af virksomheder er en af konsekvenserne af COVID-19-pandemien, men også en konsekvens af den digitale omstilling og den grønne omstilling til en CO²-neutral økonomi. Her er social dialog og inddragelse af arbejdstagere centrale elementer, der også fremgår af den Europæiske Søjle for Sociale Rettigheder.

Det tyske formandskab har taget initiativ til en debat, der vil se på påvirkningen af omstruktureringer ud fra arbejdstagernes perspektiv. Den politiske debat forventes at fokusere på, hvordan det er muligt at sikre og fremme tilstrækkelig arbejdstagerinddragelse, underretning og gennemsigtighed i tider med økonomiske udfordringer, herunder med afsæt i den Europæiske Søjle for Sociale Rettigheder.

Forud for drøftelsen vil det tyske formandskab udsende en styringsnote, der præciserer rammerne for den politiske debat.

Der skal ikke vedtages erklæringer eller tiltag i forbindelse med drøftelsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Der er tale om uformelle drøftelser og udveksling af synspunkter. Mødet har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold har modtaget sagen til orientering.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene ventes at tage positivt imod drøftelsen blandt de europæiske beskæftigelses- og socialministre.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positiv over for drøftelsens afholdelse og vil tage medlemsstaternes indlæg til efterretning.

Under drøftelsen forventer regeringen bl.a. at lægge vægt på følgende forhold:

- Regeringen bakker op om social dialog og inddragelse af arbejdstagere som kerneelementer i etablering af velfungerende arbejdsmarkeder. Det gælder ikke mindst i den danske model.
- Det er netop i udfordrende økonomiske tider, at social dialog står sin prøve, hvor der gennem social dialog og trepartsdrøftelser kan opnås balancerede og bæredygtige løsninger, der kommer både virksomheder, arbejdstagere og samfund til gode. Det er også omdrejningspunktet i den danske corona-indsats og ved større omstillinger.
- Regeringen ønsker at fremme social dialog i EU-medlemslandene på alle niveauer.
- Regeringen er enig i, at det er vigtigt at sætte fokus på støtte til arbejdstagere ved omstruktureringer. Det gælder ikke mindst via den aktive arbejdsmarkedspolitik, som har en vigtig rolle ved større omstillinger og kollektive afskedigelser, herunder at tilbyde støtte gennem en tidlig indsats, fx information, råd, vejledning og tilbud om opkvalificering samt omskoling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Lige deltagelse for kvinder og mænd på arbejdsmarkedet

- Politisk debat

Nyt notat.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

EU's beskæftigelses- og socialministre ventes at skulle drøfte, hvordan medlemslandene kan arbejde for at sikre lige deltagelse for kvinder og mænd på arbejdsmarkedet.

Drøftelsen har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen kan støtte, at punktet drøftes, og vil tage medlemsstaternes indlæg til efterretning.

2. Baggrund

Det tyske formandskab har planlagt en uformel højniveau-videokonference for EU's beskæftigelses- og socialministre den 13. oktober 2020. Videomødet er blevet arrangeret, efter at det planlagte EPSCO-rådsmøde i Luxembourg på samme dato er blevet aflyst som følge af COVID-19.

3. Formål og indhold

Det tyske EU-formandskab har planlagt en politisk drøftelse blandt EU's beskæftigelses- og socialministre om, hvordan medlemslandene kan arbejde for at sikre lige deltagelse for kvinder og mænd på arbejdsmarkedet. Der er umiddelbart lagt op til en bred drøftelse på videokonferencen, hvor medlemslandene kan dele erfaringer om udfordringer og tiltag i forbindelse med lige deltagelse for kvinder og mænd på arbejdsmarkedet. Drøftelserne har således i høj grad karakter af erfaringsudveksling mellem medlemslandene.

Det ventes samtidig, at det tyske formandskab vil adressere, hvordan COVID-19-krisen har påvirket ligestillingsudfordringer på arbejdsmarkedet. Et fokuspunkt i den forbindelse kan være at sikre en bedre fordeling af omsorgs- og plejeopgaver mellem kvinder og mænd i familierne, samt at sikre en velfungerende pleje- og omsorgssektor. Et andet muligt tema i den forbindelse er, hvordan COVID-19-krisen kan have påvirket ligestillingsudfordringer for ansatte i forskellige brancher.

Forud for drøftelsen vil det tyske formandskab udsende en styringsnote, der præciserer rammerne for den politiske debat.

Der skal ikke vedtages erklæringer eller tiltag i forbindelse med drøftelsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Der er tale om uformelle drøftelser og udveksling af synspunkter. Mødet har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold har modtaget sagen til orientering.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene ventes at tage positivt imod drøftelsen blandt de europæiske beskæftigelses- og socialministre.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen deler opfattelsen af, at ligestilling på arbejdsmarkedet bør fremmes og støtter udvekslingen af erfaringer om udfordringer og tiltag i forbindelse med lige deltagelse for kvinder og mænd på arbejdsmarkedet. Regeringen forventer en bred politisk debat når orlovsdirektivet skal gennemføres, herunder om hvordan man bedst understøtter, at kvinder og mænd tager del i omsorgsforpligtelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til rådshenstilling om styrket ungegaranti

- Orientering

Revideret notat. Ændringer ift. grund- og nærhedsnotat af 4. september 2020 er markeret med streg i venstre margin.

1. Resumé

Kommissionen har ved COM (2020) 277 af 1. juli 2020 fremsat forslag til en rådshenstilling med titlen 'En bro til job – styrkelse af ungegarantien'. Forslaget er en opdatering af EU's eksisterende ungegaranti fra 2013 og har til formål at understøtte medlemslandenes indsats mod ungdomsarbejdsløshed herunder i lyset af COVID-19.

I forslaget fastholdes opfordringen til medlemslandene om at tilbyde alle unge et tilbud af god kvalitet om beskæftigelse, fortsat uddannelse, lærlingeordninger eller praktik inden for fire måneder, efter at de mister et job eller forlader uddannelsessystemet. Kommissionen foreslår samtidig at udvide ungegarantiens aldersgruppe fra 15-24-årige til 15-29-årige. Dertil kommer et øget fokus på grønne og digitale kompetencer, inklusion af udsatte grupper samt indgåelse af partnerskaber med relevante aktører, herunder myndigheder og arbejdsmarkedets parter.

Rådshenstillingen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Regeringen er positivt indstillet over for forslaget om en styrket ungegaranti, der kan sende et vigtigt politisk signal til EU's medlemslande om at prioritere deres nationale ungeindsatser og modvirke ungdomsarbejdsløshed i lyset af COVID-19. Forslaget er overordnet set i tråd med regeringens prioritet om at sikre, at danske arbejdstagere er rustet til de job, der opstår på kort og længere sigt. Regeringen kan bakke op om de ændringer, der under forhandlingerne er foretaget i rådshenstillingen, idet de blandt andet understreger, at der i arbejdet med henstillingen skal tages hensyn til medlemslandenes forskellige nationale beskæftigelses- og uddannelsessystemer.

Forslaget er ikke sat på dagsordenen på den uformelle EPSCO-videokonference den 13. oktober 2020. Det forventes, at forslaget i stedet sættes til godkendelse i forbindelse med et kommende fysisk rådsmøde.

2. Baggrund

Kommissionen har ved COM (2020) 277 af 1. juli 2020 fremlagt forslag til en rådshenstilling med titlen 'En bro til job – styrkelse af ungegarantien'. Forslaget er oversendt til Rådet den 9. juli 2020 i dansk sprogversion.

Rådshenstillingen er en opdatering af EU's eksisterende ungegaranti fra 2013, der blev lanceret som reaktion på udfordringer med ungdomsarbejdsløshed efter finanskrisen. Ønsket om at styrke ungegarantien blev varslet ved Kommissionens tiltrædelse i 2019, men Kommissionen har siden tilpasset forslaget i lyset af COVID-19.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 292 med henvisning til art. 149 og skal vedtages med kvalificeret flertal i Rådet. Hvis rådshenstillingen vedtages, falder den eksisterende ungegaranti.

3. Formål og indhold

Forslaget om en styrket ungegaranti har til formål at understøtte medlemslandenes nationale indsatser mod ungdomsarbejdsløshed, herunder i lyset af COVID-19. Der lægges op til at videreføre den eksisterende ungegarantis opfordring til medlemslandene om at tilbyde alle unge et tilbud af god kvalitet om beskæftigelse, fortsat uddannelse, lærlingeforløb eller praktik inden for fire måneder, efter at de mister et job eller forlader uddannelsessystemet.

Kommissionen foreslår at udvide ungegarantiens målgruppe fra 15-24-årige til 15-29-årige. Dette vil ifølge Kommissionen bringe ungegarantien i bedre overensstemmelse med nationale praksisser og samtidig imødekomme, at også unge mellem 25 og 29 år ventes at blive påvirket af arbejdsløshed som følge af COVID-19.

Med forslaget om en styrket ungegaranti opfordrer Kommissionen desuden til øget fokus på følgende områder:

- *Grønne og digitale kompetencer*: Medlemslandene opfordres til at have fokus på grønne og digitale færdigheder i deres tilbud til unge.
- *Indgåelse af partnerskaber*: Inddrage relevante myndigheder, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner og unge-organisationer i relevante faser af deres ungetilbud.
- *Inklusion*: Sikre at også udsatte grupper har adgang til unge-tilbud, herunder unge med handicap, unge med minoritetsbaggrund, og unge, der lever i tyndt befolkede områder. Desuden opfordres medlemslandene til at have et ligestillingsperspektiv i deres indsatser.

Medlemslandene opfordres til at strukturere deres indsatser i faser målrettet unges situation:

- *Kortlægge*: Medlemslandene opfordres til at kortlægge viden om unge i målgruppen og til at gøre brug af varslingsystemer, der kan identificere unge i risiko for at falde ud af uddannelsestilbud eller praktikforløb, så de ikke ender i arbejdsløshed.
- *Opsøge*: Medlemslandene opfordres til at yde en særlig kommunikations- og kontaktindsats for at nå ud til de mest udsatte grupper, herunder at sikre let adgang til relevant information og gøre brug af moderne og ungdomsvenlige informationskanaler.
- *Forberede tilbud*: Medlemslandene opfordres til at gøre brug af rådgivning og til at tage udgangspunkt i de unges situation og kompetencer. Målrettede korte kurser med fokus på konkret opkvalificering ud fra aktuelle behov på arbejdsmarkedet kan anvendes, særligt på det grønne og digitale område. I lyset af COVID-19 opfordres medlemslandene til at skelne mellem udsatte unge, der befinder sig i målgruppen i længere perioder, og mere ressourcestærke unge, der befinder sig kortvarigt i målgruppen, eksempelvis som følge af fyringer eller nedlukning grundet COVID-19.

- *Give tilbud:* Medlemslandene opfordres til at gøre brug af og følge op på målrettede og velfungerede indsatser, der har fokus på at integrere unge på arbejdsmarkedet.

Til at supplere landenes nationale indsatser ønsker Kommissionen, at der kan gøres brug af EU-midler gennem bl.a. Den Europæiske Socialfond Plus og REACT-EU-instrumentet. Det bemærkes, at forhandlingerne om rammerne for anvendelsen af disse midler foregår i forbindelse med de konkrete sektorretsakter.

Kommissionen vil desuden fortsat monitorere implementeringen af ungegarantien i medlemslandene gennem Det Europæiske Semester.

Formandskabets kompromistekst

Det tyske formandskab har udarbejdet et kompromisforslag, der grundlæggende fastholder opfordringerne fra det oprindelige tekstforslag.

Kompromisforslaget indeholder dog bl.a. følgende ændringer:

- Der er indført mere fleksibilitet i forslaget, og det er flere steder i teksten tydeliggjort, at rådshenstillingens opfordringer skal ses i sammenhæng med national praksis.
- Det er betonet, at unges arbejdsløshed kan have andre årsager end COVID-19-krisen, og at rådshenstillingens opfordringer ikke alene skal ses i lyset af krisen.
- Vigtigheden af at sikre adgang for unge til lærlingeforløb er yderligere fremhævet.
- Det er tydeliggjort, at træningsforløb og korte kurser skal tilrettelægges ud fra unges individuelle situation og ressourcer samt med blik for, hvilke kompetencer der efterspørges på arbejdsmarkedet.
- Det er fremhævet, at investeringer i nationale ungeindsatser bør samtænkes med reformer på området.
- Det er tydeliggjort, at evt. landespecifikke henstillinger fra Kommissionen til medlemslandene vedr. ungetiltag skal udstedes med udgangspunkt i beskæftigelsesretningslinjerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at rådshenstillingen er inden for rammerne af EU's kompetence til at koordinere, vejlede og understøtte medlemslandenes nationale indsatser. Kommissionen fremhæver i øvrigt, at den styrkede ungegaranti viderefører implementeringen af den eksisterende ungegaranti. Kommissionen understreger desuden, at rådshenstillingen fuldt anerkender og respekterer national kompetence, og at forskellige udgangspunkter i medlemslandene kan føre til forskelle i implementeringen af rådshenstillingen.

Regeringen er enig i vurderingen af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

I Danmark er der på tværs af ressortområder et stort fokus på at hjælpe unge i uddannelse og beskæftigelse, hvilket lovgivningen og løbende initiativer og indsatser allerede understøtter og sikrer.

Beskæftigelsesministeriet har det overordnede ansvar for beskæftigelsesindsatsen i Danmark for borgere, der modtager offentlig forsørgelse. Det følger af gældende dansk ret, at kommunerne og a-kasserne skal tilrettelægge en indsats, der tilpasses den enkelte persons ressourcer og behov med henblik på at give den mest effektive individuelle indsats og gælder alle uanset baggrund. Indsatsen skal desuden tilrettelægges under hensyn til aktuelle behov på arbejdsmarkedet, herunder et stigende behov for grønne og digitale kompetencer.

Desuden eksisterer der et tilbud om beskyttet beskæftigelse til personer under 65 år, som pga. deres handicap eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning.

I Danmark tilbydes en lang række forskellige uddannelsesmuligheder for unge. En ungdomsuddannelse kan enten være rettet mod et bestemt job (en erhvervsuddannelse) eller forberede til videre uddannelse (gymnasial uddannelse). Hvis man efter folkeskolen ikke føler sig klar til at starte på en ungdomsuddannelse, kan man, hvis man er under 25 år, starte på den forberedende ungdomsuddannelse (FGU). Når man er fyldt 25 år, er der en række andre uddannelses tilbud. Der findes f.eks. særlige, kortere erhvervsuddannelsesforløb, hf-enkeltfag, forberedende voksenundervisning (FVU) og almen voksenuddannelse (AVU). Derudover findes også Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU), hvor man kan tilegne sig kvalifikationer og kompetencer, som er efterspurgt på arbejdsmarkedet.

7. Konsekvenser

Forslaget til rådshenstilling om en styrket ungegaranti er ikke bindende og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Det vurderes umiddelbart, at der inden for rammerne af de gældende systemer vil kunne gives et tilbud om enten uddannelse, beskæftigelse, læreplads eller praktik inden for 4 måneder til 15-29-årige, og at Danmark dermed lever op til udkastet til rådshenstillings opfordring. Det vurderes ligeledes, at der allerede i dag er etableret et tæt samarbejde på tværs af ressortområder med henblik på at sikre og understøtte en sammenhængende indsats over for unge.

8. Høring

Forslaget er den 3. juli 2020 sendt i høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold. Der indkom følgende høringssvar, som nedenfor gengives i deres fulde længde.

Dansk Arbejdsgiverforening

DA er grundlæggende tilhænger af målet med ungegarantien, nemlig at sikre at så mange unge som muligt gennemfører en relevant uddannelse og kan bidrage på arbejdsmarkedet.

DA finder dog fortsat, at ungegarantien, snarere end at udgøre en reel løsning på den strukturelle ungeledighed i dele af Europa, er symptombehandling.

Midlerne til at sænke den strukturelle ungeledighed skal målrettes langsigtede reformer, som skal sikre en bedre overgang fra uddannelse til arbejdsmarkedet. Et eksempel herpå er vekseldannelsesprincippet, der netop samtænker indholdet i uddannelserne med arbejdsmarkedets behov.

DA er enige i, at unge i høj grad skal have både uddannelse og vejledning, der rettes mod arbejdsmarkedet.

I denne forståelse bør man dog også indtænke principperne omkring ”ret og pligt” og sikre, at de unge også bliver mødt med klare incitamenter til at deltage i uddannelses- og arbejdsmarkedsrettede initiativer, der er målrettet beskæftigelse.

DA finder herudover, at det skal pointeres, at uddannelse i det formelle uddannelsessystem ikke nødvendigvis er løsningen for alle unge, der er ledige. For en stor del kan beskæftigelse eller virksomhedspraktik være en mindst lige så god eller bedre adgang til at opnå færdigheder eller kompetencer, som kan bruges på arbejdsmarkedet. En stor del af opkvalificeringen af arbejdsstyrken foregår i dag på virksomhederne, både gennem formel videreuddannelse eller sidemandslæring og gennem de kompetencer, man som beskæftiget erhverver sig ved at være på en arbejdsplads.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening

FA ser positivt på de mange tiltag, som skal gælde alle personer på arbejdsmarkedet, herunder også medarbejdere, der har videregående uddannelse.

Det er også positivt, at Kommissionen har til hensigt at styrke inddragelsen af arbejdsmarkedets parter og anvendelsen af den sociale dialog på europæisk plan.

FA har ikke yderligere bemærkninger.

Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold har endvidere modtaget samlenotat om sagen til orientering.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flertallet af medlemslandene har tilkendegivet en umiddelbart positiv holdning til forslaget, og der ventes således at være den fornødne opbakning til forslaget.

Flere medlemslande har givet udtryk for vigtigheden af, at henstillingen respekterer forskellene i medlemsstaternes beskæftigelses- og uddannelsessystemer, og at der

tages højde for nationale omstændigheder i implementeringen af forslaget. Samtidig har en række medlemslande understreget, at teksten udgør et vigtigt signal for at imødegå udfordringer med ungdomsarbejdsløshed i lyset af COVID-19.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er umiddelbart positivt indstillet over for forslaget om en styrket ungegaranti, der kan sende et vigtigt politisk signal til EU's medlemslande om at prioritere deres nationale ungeindsats og modvirke ungdomsarbejdsløshed i lyset af COVID-19.

Forslaget er overordnet set i tråd med regeringens prioritet om at sikre, at danske arbejdstagere er rustet til de job, der opstår på kort og længere sigt. Dette er også tilfældet under krisen som følge af COVID-19, som tydeliggør behovet for at give ikke bare ufaglærte og faglærte nye kompetencer, men også unge mennesker, der skal finde fodfæste på arbejdsmarkedet, så de står styrket på den anden side.

Regeringen vil indgå aktivt i arbejdet med rådshenstillingen med henblik på at sikre en så klar og operationel tekst som muligt. Regeringen vil samtidig arbejde for, at hensynet til medlemslandenes forskellige nationale arbejdsmarkedsmodeller og arbejdsmarkedets parter fuldt ud respekteres i de videre forhandlinger.

Regeringen kan i den forbindelse bakke op om de ændringer, der under forhandlingerne er foretaget i rådshenstillingen, idet de blandt andet understreger, at der i arbejdet med henstillingen skal tages hensyn til medlemslandenes forskellige nationale beskæftigelses- og uddannelsessystemer. Regeringen støtter forslaget til rådshenstilling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog grund- og nærhedsnotat om den tidligere rådshenstilling om ungegaranti den 16. januar 2013. Folketingets Europaudvalg modtog endvidere samlenotat om den tidligere rådshenstilling om ungegaranti den 14. februar 2013.

Grund- og nærhedsnotat om forslaget om en styrket ungegaranti blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. september 2020.